

Юри Тодоров, председател на Асоциацията за застрахователна сигурност

СЪЗДАВАМЕ ПЪРВАТА У НАС ПРЕРИСК СИСТЕМА СРЕЩУ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ИЗМАМИ

- Г-н Тодоров, вие взехте участие във Втората национална среща на фирми от частния сектор за сигурност, която се състоя в края на миналата година и бе организирана от Националната асоциация на фирми за търговска сигурност и охрана (НАФТСО). Какви са вашите впечатления от този форум?

- Участниците дискутираха по две основни теми: изготвяне на становище за промени в Закона за частната охранителна дейност и анализ на предизвикателствата и последиците за охранителния бизнес в България след приемането ни в ЕС. Конференцията беше много полезна в това отношение. **Г-н Людмил Маринчевски** - председател на НАФТСО, акцентира върху необходимостта от решаването на основни въпроси, касаещи развитието на тази дейност, и преди всичко обединяването на всички фирми от бранша, за да бъдат представявани по подобаващ начин пред изпълнителната власт и държавните органи и организации.

Поканата към мен и организацията, която представлявам, не беше случайна, защото е очевидна нуждата от координация между двете структури, от една страна, и между застрахователния и охранителния бизнес като цяло, от друга.

- Вашият вестник нееднократно е представял на своите страници дейността на НАФТСО и на отделни фирми, членуващи в асоциацията. Неведнъж е ставало дума и за това, че между застраховането и охранителния бизнес съществуват много допирни точки.

- Стара истина е, че преди застрахователят да застрахова даден обект, относно неговата сигурност охранителят вече трябва да е дал своето компетентно мнение. Затова са толкова важни координацията и взаимодействието между двата вида бизнес. Като асоциация, специализирана в сигурността в застраховането, ние сме най-близко до охранителния бизнес.

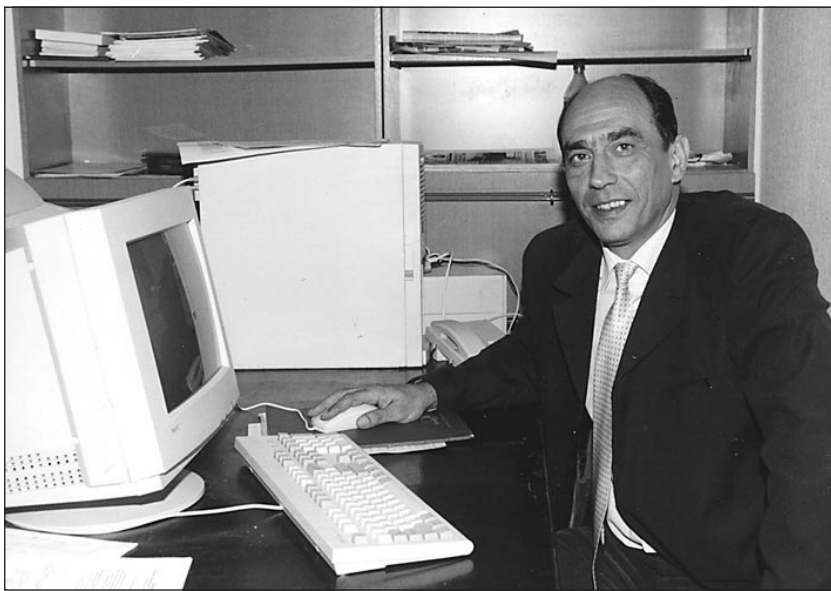
Както е известно, съществува закон, който забранява съвместяването на застрахователния и охранителния бизнес - като следствие от възникването преди десетина години на силовото застраховане, което доста деформира и опорочи застрахователния бизнес. Това

не означава, че двете дейности не могат или не трябва да си взаимодействат, а точно обратното. Ако говорим за сериозно застраховане, каквото има в Европа, към която вече принадлежим и официално, застрахователят трябва да разполага с така наречената *прериск оценка* на обекта, който ще застрахова, т. е. да знае всички възможни съществуващи рискове, свързани с него. За съжаление у нас това все още не се прави, или поне не се прави навсякъде и във всички случаи.

- Какви са възможностите за сътрудничество? Вашата асоциация бе създадена преди повече от две години и ние вече сме представяли нейните намерения и цели. Промени ли се нещо от тогава?

- Когато се готвех за участието си в конференцията на НАФТСО, помолих застрахователите да ми предоставят конкретна информация относно проблемите, които имат по отношение на работата си с охранителните фирми, и как виждат тяхното решаване. За съжаление получих само няколко отговора. А в крайна сметка всяка щета - пожар, кражба, обир - е свързана и с дейността на охранителните фирми. Взаимодействието тук е много важно. Ако застрахователят предварително знае от охранителя какви проблеми съществуват на този обект, той много по-точно би могъл да пресметне риска още преди да бъде сключена застраховка. Второ, охранителят има определени професионални изисквания относно състоянието на обекта от гледна точка на сигурността.

В стремежа си да спестят разходи собствениците на обекти често подценяват подобни изисквания и не вземат предвид предписанията на охранителните фирми за начина и формите на охраняване - от брой гардове до технически средства. „Икономията“ води до там, че обектът не се охранява така, както трябва. От друга страна, когато сключва договора, застрахователят получава сведение от клиента си как се охранява обектът, без да става дума за степента на охраняване. Вече говорим за прериск оценка. Застрахова-

телят не знае до каква степен защитата е адекватна и едва когато настъпи събитието, разбира, че охранителната система не е била достатъчно ефективна. Охранителят, разбира се, ще каже, че е предоставил услугата си според изискванията на клиента. Ето тук виждам необходимостта от по-добро взаимодействие със застрахователите, защото ние разполагаме с добри специалисти и по СОТ, и по физическа охрана.

Какво е взаимодействието между застрахователите и охранителните фирми, когато настъпи събитието? Обикновено охранителят като изпълнител има някакви договорни отношения, които предвиждат определени обезщетения. В повечето случаи обаче застрахователите просто „взимат под внимание“ това, че обектът разполага със СОТ, но при сключването на застраховката със съответния клиент не вземат копие от този договор. Често се оказва, че по-малките охранителни фирми не носят отговорност, което пък зависи от желанието на клиента, който се подвежда от по-ниската цена. Затова застрахователят, дори и да иска, няма основание да отправи съответния регресен иск към охранителната фирма.

Още един аспект на взаимодействието има в това, че след събитието охранителните фирми уведомяват първо своя клиент. Тази информация клиентът предоставя на застрахователя си, за да докаже на коя минута са реагирани от охранителната фирма. И се оказва, че охранителите никога не закъсняват за обекта, който охраняват, а... кражбите стават! Така че застрахователят няма как да знае дали тази

информация действително е вярна.

Ние като асоциация се опитваме да осъществим взаимодействие с охранителните фирми, които имат GPS системи и могат да следят своите патрули, за да се види дали наистина са реагирани по съответния начин.

- Все пак това прилича на намеса във „вътрешните работи“...

- Така е, но си представете, че става голяма кражба, а застрахователят има основание да смята, че охранителната фирма не е действала адекватно, въпреки нейните уверения. Ако застрахователят иска да избегне плащането на обезщетение, трябва да започне съдебен процес, в който да привлече охранителя и в който последният трябва да докаже, че наистина е реагирал адекватно и професионално. Не бива никога безконтролно да твърди едно или друго нещо, без да може да се провери неговата достоверност от независим източник. Разбира се, не казвам, че застрахователят ще действа срещу охранителя; ние искаме просто да си взаимодействаме, за да се предотвратят подобни случаи, които понякога са чиста застрахователна измама.

- По закон всички застрахователи са задължени да имат отдели за вътрешен контрол. Как ще си взаимодействате с тях?

- Нашата асоциация има за цел да подпомага целия застрахователен пазар, а не само една или друга компания. Има няколко форми на работа в тази сфера и те съществуват още от 1992 г. Службите, за които споменахте, осъществяват вътрешен контрол в рамките на съответните компании относно тяхната вътрешна си-

гурност - евентуални измами или корупционни процеси, като се започне от сключването на застраховките и се стигне до разходването на финансите. А нашата цел е как да се опази компанията от външни опити за измами. Тези неща се припокриват в един момент, но не са еднакви. Борбата с външните измами е много по-сложен проблем и не може да се реши от вътрешния отдел на една компания, колкото и да е мощна.

Втората част от нашата работа е да създадем звено, което да извършва прериск оценките за клиента или обекта, който ще бъде застрахован. Това е предварителна оценка на риска -

защитата на личните данни, - да предпазим застрахователите от евентуални измами. Ще дам само един пример: представете си лице, на което в продължение на година-две редовно му открадват по пет-шест автомобила или му изгарят офиси и други обекти, а то продължава да си прави застраховки при различни застрахователи. Това е, най-мекото казано, доста съмнително, а застрахователите не знаят доколко лицето е рисков клиент. Информацията ще се събира в два отделни модула: за обекти, където са се случвали съмнителни застрахователни събития, и за лица, които са претърпели съмнителни щети, без да се прави пряка връзка между едните и другите. Когато някой застраховател се допита до нас за определен обект или лице, ние ще го осведоим, че разполагаме с определена

Ние като асоциация не сме конкуренти; ние просто искаме да координираме усилията на всички с оглед интересите на целия пазар и на всички застрахователи и клиенти. Желанието ни е да създадем звено, което да събира информация, да обобщава и да анализира всички разкрити опити за измама или да помага за разкриването им. Много е важно за целия бизнес да съществува единна база данни за застрахователните измами. Такава беше първоначалната ни идея, но в процеса на работата възникнаха още задачи. Първата е пряката борба със застрахователните измами в компаниите, които се обръщат към нас. Тук ще спомена, че към нашата асоциация се включиха не само застрахователни компании, но и някои брокери, между които един от най-големите - MARSH.

нещо, което се доближава до дейността на сървейорските фирми.

- Миналата година „Застраховател прес“ представи една от първите такива фирми у нас с президент Тодор Николов.

- Да, ето още една не особено добре развита в България дейност, която може пряко да обслужва интересите на застрахователите. Между другото, вече получавате поръчки и от дружества, които не са наши членове, така че дейността ни все повече се оценява от застрахователите. От своя страна ние подадохме до застрахователни дружества няколко сигнала за евентуални застрахователни измами.

През тази година ще поканим на работна среща застрахователите (намерението ни е да я осъществим в края на януари), на която ще представим своите идеи как да се организира системата за събиране на информацията относно застрахователните измами. Тук само ще спомена каква е основната ни идея: спазвайки законите - било по отношение на търговската тайна или на

информация, подадена ни от съответен застраховател. Цялата информация стои при застрахователя и ние не знаем подробностите, но можем да насочим интересования къде да я потърси, за да си направи съответните изводи.

- Това ли е същността на прериск системата, за която говорите? От една страна, дейността ви е превантивна, от друга - след настъпването на събитието можете да помогнете да се изясни дали има случай или опит за измама.

- В общи линии е това. Искам само да припомня, че създадохме и друга прериск система, която се отнася до оценка на риска на водачите на МПС за определяне на индивидуална премия по застраховката „Гражданска отговорност“, която и до момента е най-адекватна за българските условия и за която писахте подробно във вашия вестник миналата година. По тези две системи ще продължаваме да работим и в бъдеще.

Разговора води СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

 РАДИО ВЕСЕЛИНА www.radioveselina.bg www.veselina.tv

www.zastrahovatel.com
Вашият компас в застраховането!